

Warszawa, 31 maja 2016 r.

**STANOWISKO ZWIĄZKU PRZEDSIĘBIORCÓW I PRACODAWCÓW WS. PROJEKTU
USTAWY O ZMIANIE USTAWY O PROMOCJI ZATRUDNIENIA I INSTYTUCJACH RYNKU
PRACY ORAZ NIEKTÓRYCH USTAW Z DNIA 29 KWIETNIA 2016 ROKU**

Przedstawiony projekt ustawy, wraz z zaprezentowanymi projektami aktów wykonawczych, należy ocenić stanowczo negatywnie, jako szkodliwy zarówno dla polskiego rynku pracy, jak i – w sposób zapewne nieoczekiwany przez projektodawcę – demografii.

Na łamach raportu pt. „Imigranci z Ukrainy ratunkiem dla polskiej demografii” Związek Przedsiębiorców i Pracodawców przedstawił zestawienie danych dotyczących wielkości ukraińskiej imigracji do Polski i jej potencjalnie zbawiennego wpływu na sytuację demograficzną. Zgodnie bowiem z szacunkami Narodowej Rady Ludnościowej, aby utrzymać obecny poziom gospodarki, Polska do 2050 roku będzie musiała przyjąć około 5 milionów emigrantów. W chwili obecnej, liczbę Ukraińców znajdujących się na terytorium Polski – zarówno legalnie, jak i nielegalnie – oszacować można na około milion osób. Co istotne, są to imigranci pracujący, którzy nie mają raczej zamiaru korzystać ze wszelkiego rodzaju świadczeń socjalnych. W żywotnym interesie naszego państwa jest zatem legalny pobyt jak największej liczby Ukraińców w Polsce.

Jednym z kluczowych elementów zaproponowanych przez projektodawcę regulacji jest nie tyle jakaś część treści przedłożonego projektu ustawy, a projekt aktu wykonawczego dołączonego do projektu ustawy. Otóż projektodawca zdecydował się zaproponować uchylene przepisu par. 1 pkt 20 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2015 roku w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę. Wprowadzenie tego pomysłu w życie oznaczałoby rezygnację z instytucji oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezysi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

cudzoziemcowi będącemu obywatelem Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej lub Ukrainy, umożliwiającą obywatelom ww. państw legalne podejmowanie pracy w Polsce na okres nieprzekraczający 6 miesięcy w ciągu roku, bez konieczności uzyskiwania zezwolenia na pracę. Oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi są bardzo popularnym instrumentem – do końca października 2015 roku zarejestrowano łącznie ponad 665 tysięcy takich oświadczeń, z czego ponad 650 tysięcy dotyczyło obywateli Ukrainy. Główną zaletą tego rozwiązania jest jego prostota i brak uznaniowości. Można z dużą dozą pewności stwierdzić, że rezygnacja z systemu oświadczeń spowoduje skokowy spadek liczby Ukraińców pracujących i przebywających w Polsce, co – jak łatwo można wywnioskować z treści poprzedniego akapitu – nie jest pożądane.

Przyczynkiem do przedłożenia omawianego projektu ustawy była konieczność implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/36/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego. Wydaje się jednak, że transpozycja dyrektywy stanowiła jedynie pretekst, by w znacznym stopniu zmienić system legalnego zatrudniania cudzoziemców w Polsce – jedynymi przepisami bezpośrednio związanymi z wdrażaniem dyrektywy do polskiego porządku prawnego są bowiem regulacje dot. jednego z dwóch nowych typów zezwoleń na pracę, tj. zezwolenia na pracę sezonową. Co do zasady, przepisy regulujące zezwolenie na pracę sezonową są skonstruowane relatywnie liberalnie (skorzystano np. z prawie maksymalnego dopuszczalnego okresu, na jaki mogą zostać wydane te zezwolenia).

Instytucja zezwolenia na pracę krótkoterminową ma w założeniu zastępować wymienioną wyżej możliwość składania oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi. Stanowi to znaczne skomplikowanie tej – jak do tej pory, co wskazano wcześniej - prostej i często wykorzystywanej procedury. Projekt zakłada wprowadzenie szeregu warunków niezbędnych do spełnienia przy wnioskowaniu o uzyskanie zezwolenia na pracę krótkoterminową cudzoziemców – możliwość taką uzyskają jedynie podmioty, które prowadzą gospodarstwo rolne lub działalność gospodarczą przez minimum 12 miesięcy lub

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezysi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

– jeśli okres ten jest krótszy – zatrudniają w momencie złożenia wniosku co najmniej jednego pracownika przez okres co najmniej trzech miesięcy. Wprowadzenie szeregu restrykcji zdecydowanie może ograniczyć liczbę Ukraińców podejmujących w Polsce legalną pracę, jednak wydaje się, że nie wpłynie znacząco na ograniczenie częstotliwości nadużyć – ci, którzy nie uzyskają zezwolenia na pracę krótkoterminową, jeśli będą do tego zmuszeni, po prostu zaczną pracować nielegalnie.

Kolejnym szkodliwym przepisem zaproponowanym w ramach projektu jest nowa przesłanka wydania zezwolenia na pracę – kryterium minimalnego wynagrodzenia za pracę cudzoziemca. Co prawda rzeczywistość gospodarcza, w której cudzoziemcy z reguły stanowią tanią siłę roboczą, już zaczyna się powoli zmieniać, wraz z napływem do Polski specjalistów z państw ościennych, jednak wciąż istnieje znaczna grupa imigrantów, którzy skłonni są podejmować w Polsce nisko płatne, proste prace np. przy zbiorze owoców. Wprowadzenie konieczności zapewnienia im pensji w wysokości przynajmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę, spowoduje że w zdecydowanej większości cudzoziemcy z ww. grupy nie będą już mieli możliwości podjęcia takiego zatrudnienia. Tym samym, albo nie zdecydują się na pracę w Polsce, albo będą tu pracować nielegalnie.

Przedstawiony projekt ustawy nie zawiera ponadto szeregu istotnych przepisów, dot. chociażby maksymalnych terminów zakończenia procedur związanych z rejestracją wniosku o zezwolenie na pracę sezonową i o zezwolenie na pracę krótkoterminową. Wątpliwy jest też zarówno katalog przypadków, w których pracodawca nie dopełniający określonych obowiązków obciążony jest karą grzywny, jak i jej wysokość (nie niższa, niż 200 złotych).

Reasumując, przedstawiony projekt ustawy należy ocenić zdecydowanie negatywnie. Jest on szkodliwy dla polskiego rynku pracy (borykającego się aktualnie z problemem niedoboru pracowników o określonych kompetencjach/skłonnych do podejmowania określonej pracy), a w perspektywie długoterminowej również dla polskiej demografii. Oba te zagadnienia stanowią jedne z kluczowych uwarunkowań regularnego i zadowalającego wzrostu gospodarczego, a zatem i stopnia zamożności Polaków, powinny być zatem traktowane priorytetowo i z namysłem. Projekt stanowi impulsywną próbę ukrócenia

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezisi: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki

pewnych nadużyć, będąc jednocześnie klasycznym przypadkiem „wylania dziecka z kąpielą”. Z tego też powodu, tę propozycję legislacyjną trzeba ocenić nad wyraz krytycznie.

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Związek Przedsiębiorców i Pracodawców

Zarząd: Cezary Kaźmierczak – prezes, wiceprezesa: Tomasz Pruszczyński, Dorota Wolicka, Marcin Nowacki